

Náboženské pozadie teozofie, New age.. Reinkarnácia (časť 3)

Dr. Gyula A. Magó

18. januára 2020 ✝ Spoločnosť ✝ Okultizmus

V tomto stručnom náčrte sa budeme venovať pravde v rôznych náboženstvách. Nebudeme tu postupovať bežnou metódou tzv. porovnávacej religionistiky, ktorá väčšinou uvádza veľa podrobností o podobnostiach a rozdieloch vo svetových náboženstvách, pričom obvykle zdôrazňuje náboženské praktiky, ale vyhýba sa problému náboženskej pravdy.

Dve najdôležitejšie otázky, ktoré zamestnávajú ľudí aj spoločnosť, sú: Čo sa verí o Bohu? A Aký je cieľ a prirodzenosť človeka?

Mortimer Adler vo svojom diele *Pravda v náboženstve: Pluralita náboženstiev a jednota pravdy*¹ dokazuje (len s použitím filozofických argumentov), že pokiaľ niekto hľadá pravdu, tak jediné miesto, kde ide nejakú nájsť, sú monoteistické náboženstvá.

Katolíci, samozrejme, vedia, že len ich náboženstvo obsahuje plnosť pravdy. Starozákonný judaizmus a islam zlyhávajú, lebo nepoznajú tak podstatné náboženské pravdy, ako je Trojica, vtelenie a vykúpenie. Ale všetky tri náboženstvá majú pravdu v tom, že: je len jeden Boh; Boh je duchovná bytosť bez počiatku a konca; Boh je osoba, ktorá odmeňuje a trestá; a že Boh je stvoriteľom celého sveta.

Z monoteizmu sa dá viac či menej správne odvodiť prirodzenosť a cieľ človeka. Katolícke náboženstvo učí celú pravdu: človek sa skladá z tela a nesmrteľnej duše; duša je Bohom stvorená pri počatí; duša je Bohom súdená bezprostredne po smrti a telo bude vzkriesené a opäť sa spojí s dušou k večnému životu v nebi, alebo večnej smrti v pekle.

Najväčším rivalom katolíckej pravdy v modernej dobe sa stalo to, čo nazývame sekularizmom, ateizmom či materializmom: Boh neexistuje a človek nemá nesmrteľnú dušu – je vlastne len zvieratom. Vyššie uvedené obhajuje okrem iných marxizmus, komunizmus a sekulárny humanizmus. Aj keď tento postoj zjavne prevláda v celej západnej spoločnosti, nie je to na prekážku vzostupu pohanstva, ktoré bolo jedným z najväčších nepriateľov pravdy už v dávnych dobách.

P. Martindale v *Katolíckej encyklopédii* definuje pojem pohanstva nasledovne: „Pohanstvo zahrňuje v širšom zmysle všetky náboženstvá s výnimkou kresťanstva, judaizmu a mohamedánstva.“ V tomto článku budeme tento výraz používať v jeho užšom význame.

Pohanstvo je v Biblii stručne charakterizované slovami: „...všetci bohovia pohanov sú démoni“ (Žalm 95, 5). Tento postoj zaznieva aj v liste sv. Františka Xaverského, veľkého katolíckeho misionára Indie, Cejlonu, Malajska a Japonska, adresovaného sv. Ignácovi: „Vzývania pohanov sú Bohu odporne, lebo všetci ich bohovia sú démoni.“²

Očitým svedkom toho, že bohovia pohanov nie sú len z dreva či kameňa, ale démonickej povahy, bol Rudyard Kipling, ktorý všetko zaznamenal v skvelej poviedke *Znamenie Šelmy*.

Nie je ľahké popísať pohanstvo súvisle, pretože je plné protikladov a nezrovnalostí. Obsahuje skreslené predstavy o Bohu, ako polyteizmus a panteizmus. Obvykle povrchné, aby boli uspokojené potreby ľudovej zbožnosti, sa tieto náboženstvá prejavujú polyteisticky. Nájdeme v nich celú radu „bôžikov“, „bohov“ a „bohýň“, o ktorých koluje nespočetné množstvo príbehov (mytológia). Sú však inšpirované panteistickou metafyzikou.

Panteizmus v podstate zahŕňa dva predpoklady: všetko, čo existuje, tvorí jednotu a táto všezahŕňajúca jednota má božskú povahu. Môžeme teda povedať, že podľa tohto názoru je Boh buď všade, alebo nikde, z čoho je zjavné, že panteizmus je veľmi blízky ateizmu. Výsledkom panteizmu je: popretie osobného Boha, popretie božského zjavenia (t. j., všetky náboženské pravdy sú odvodené z prírody, nie zo zjavenia), popretie zázrakov a popieranie nadprirodzeného v náboženstve. Preto je možné panteizmus rovnako nazvať naturalizmom.

Christopher Dawson vo svojom článku *Prirodzenosť a určenie človeka* o východných náboženstvách píše:

„Indovia chápu celý život ako nekonečný cyklus životov a smrtí, ktoré vo svojich pazúroch zvierajú netvor (božstvo) Káma alebo túžba, chtič, cieľom všetkých ich snáh je vyslobodiť sa z tohto cyklu. (...) Ako však môže človek uniknúť moci, ktorá sa zdá byť mocou samotného života? Len tak, hovoria, že sa človek otočí životu chrbtom, bude považovať celý zmyslový svet za ilúziu a opustí konečné a poznateľné pre nepoznatelné nekonečné. (...) Život je zlo, telo je zlo, zmyslové vnímanie je zlo, vedomie je zlo. Jedine v deštrukcii a zániku tohto všetkého môže byť nájdené skutočné dobro. Takéto je presne poslanstvo veľkých náboženstiev Východu. Nech už učia duchovný monizmus, ako védánta, duchovný nihilizmus, ako budhizmus, alebo duchovný dualizmus, ako manicheizmus – zhodnú sa v tom, že to, čo je v živote zlé, nie je porucha alebo choroba tejto existencie, ale život samotný.“³

„Popretie reality sveta javov a nakoniec aj princípu kauzality je pre indické myslenie charakteristické. (...) Hmotný svet je v skutočnosti kozmickou nočnou morou.“⁴

Mortimer Adler skúmal, či sa dá nájsť v hinduizme, budhizme a podobných náboženstvách pravda a na základe filozofickej argumentácie dospel k nasledujúcemu záveru:

„Vo svetle týchto princíпов a úvah som nútený prehlásiť, že v náboženstvách Ďalekého východu nemôže byť logická a faktická pravda, pretože sú vo svojich vyznaniach (budhizme, jainizme, taoizme) skôr kozmologické ako teologické, rovnako ako sú aj vo svojich teologických náboženstvách (konfucionizme, hinduizme a šintoizme) skôr polyteistické než monoteistické.“⁵

Adler zakladá svoj názor na dvoch dôležitých postrechoch: 1) náboženstvá Ďalekého východu (hinduizmus, budhizmus, taoizmus, konfucionizmus a šintoizmus) obsahujú rozpory a 2) v týchto východných kultúrach je prítomný latentný či explicitný averroizmus.⁶ Averroizmus vyznáva náuku o dvojakej pravde, podľa ktorej môžu byť tvrdenia pravdivé v rozume a nepravdivé vo viere a naopak. Sv. Tomáš Akvinský v dišpute s averroistami svojej doby túto náuku vyvrátil: pravdy viery a pravdy rozumu sú pravdy rovnakého druhu a nemôže medzi nimi existovať žiaden rozpor. Skvelý popis tejto stredovekej debaty sa dá nájsť v knihe

Étienna Gilsona *Rozum a zjavenie v stredoveku*.⁷

Dochádzame k záveru, že náboženstvá, na ktorých pozadí reinkarnácia stojí, neobsahujú žiadnu faktickú pravdu alebo nanajvýš obsahujú pravdy, ktoré sú natoľko zabalené do fantázie a klamu, že sa stávajú nezreteľnými.

Foto: teozofia, zdroj: flickr.com

Okultizmus

Ďalším zdrojom viery v reinkarnáciu je okultizmus, ktorý sa odvoláva na údajné poznanie tzv. „božskej múdrosti“, teda na princípy a praktiky súvisiace so skrytými a tajomnými silami, ktoré sa prejavujú v mágii, veštení a astrológii. Tieto názory na Západe aj Východe siahajú do najstarších dôb. Okultizmus často súvisí s démonickými zásahmi do ľudských záležitostí, ktoré už jednoducho nie je možné prehliadať. Malo by sa o nich otvorene hovoriť, pretože sme svedkami útočnosti satana v tomto svete.

Nasledujúca správa z BBC je len ďalším dôkazom toho, že zmieniť satanizmus v danej súvislosti je opodstatnené:

„Britské námorníctvo oficiálne uznalo prvého registrovaného satanistu. Námornému technikovi Chrisovi Cranmerovi (24 rokov) bola kapitánom lode HRM Cumberland schválená registrácia. Tento krok znamená, že od dneška mu bude dovolené vykonávať satanistické rituály na palube lode. Hovorca Kráľovského námorníctva prehlásil: „Ako zamestnávateľ vyznávame rovné príležitosti a nebudeme nikomu brániť, aby vyznával svoje náboženské hodnoty“ (23. 10. 2004).“

Satanova cirkev bola založená v roku 1966 v San Franciscu. Jej najvyšším kňazom bol až do svojej smrti v roku 1997 Anton Szandor La Vey. Stúpenci Satanovej cirkvi žijú podľa satanského deväťora, v ktorom sa okrem iného uvádza: „Satan znamená ukájanie chůtok, nie odriekanie,“ „Satan znamená pomstu, nie nastavovanie druhej tváre“ a „Satan znamená všetky takzvané hriechy, pretože vedú k fyzickému, mentálnemu alebo emočnému uspokojeniu“.

Príkladom okultizmu, ktorý siaha do dávnych dôb, je kabalistický judaizmus – „pravý“ tajný výklad Písma (Starého zákona) pre židov a gnostické kresťanstvo – „pravý“ tajný výklad Písma (Nového zákona) pre kresťanov. Oba smery prežili až do dnešných čias, kabala napríklad v chasidizme a gnosticizmus v tzv. gnostickej katolíckej cirkvi. Gnosticizmus sa tiež prejavuje v katolíckej Cirkvi nepriateľskej literatúre. Napríklad Anatole France (1844 – 1924), francúzsky držiteľ Nobelovej ceny za literatúru, bol skrz naskrz pohanom a všetky jeho knihy boli v roku 1920 zaradené na Zoznam zakázaných kníh. Jeho posledný román

Vzbura anjelov (1914) je obvykle prezentovaný ako politická satira, ale v skutočnosti sa jedná o gnostický útok na Boha a katolícke náboženstvo.

Známejšími prejavmi okultizmu v modernej dobe sú teozofia a New Age. Teozofii sa budeme venovať len vzhľadom k jej úlohe pre New Age.

Moderná teozofia vznikla pod veľkým démonickým vplyvom, čo je zjavné zo životov jej troch predstaviteľiek, Heleny Petrovnej Blavatskej, Annie Besantovej a Alice Baileyovej. Zatiaľ čo „budhizmus odradzuje od poverčivej ľahkovážnosti, Gautama Budha učil, že nikto nemá veriť tomu, čo hovoria rôzni mudrci, čo je písané v knihách alebo utvrdené tradíciou, pokiaľ to nie je v súlade s rozumom“⁸, tak teozofia, naopak, celkom závisí na nepodložených tvrdeniach „majstrov“ alebo mahátmov (veľkých duchov, majúcich veľkú dušu).

Kto sú ale títo majstri?

„Títo strážcovia pradávnej náuky (...) sú „bytosti po všetkých stránkach pokročilejšie, než predchádzajúce či súčasné ľudstvo. Tieto vyššie bytosti posúvajú ľudstvo vpred na jeho ceste a pomáhajú svojim menej pokročilým bratom. Celé ľudstvo jedného dňa dosiahne vývojového stupňa, ktorý Západ pripisuje svojmu antropomorfnému Bohu“, a príde na nich rad v pomáhaní iným. Môžu byť nazývaní zasvätencami, múdrymi, mágmi, hierofanmi, mahátmami, staršími bratmi, veľkými duchmi alebo majstrami. Medzi nich sa radí Pythagoras, Orfeus, Mojžiš, Kristus, sv. Pavol, sv. Ján, Klement a Órigenés, Krišna a Budha, najvyšší kňaz rôznych kultov (vrátane kultu v Jeruzalemskom chráme), Alexander Veľký a mnohí ďalší.“⁹

Majstrom Heleny Blavatskej bol napr. istý majster Morya, ktorý „žil v Tibete“ a bol autorom *Tajnej náuky* (spísanej pod menom Heleny Blavatskej). Blavatská tvrdila, že od Moryu pravidelne dostáva posolstvá, vrátane písomných, ktoré na ňu padajú zo stropu behom seáns. Nie je prekvapivé, že to pripomína špiritizmus, keď zväzíme, že sa Blavatská, predtým než založila Teozofickú spoločnosť, venovala pod vedením Allena Kardeca, špiritizmu.¹⁰

„Nezrelá spoločnosť (...) používala len niekoľko málo špiritistických metód a madame Blavatskú neustále sprevádzala dokonalá kanonáda rôzneho klepania a ďalších fenoménov. Zdôrazňovala však, že nie je žiadne „médiu“, ale „mediátor“ (t. j. medzi mudrcmi a obyčajnými ľuďmi). Vo svojom liste do Švajčiarska potvrdzuje, že „Teozofická spoločnosť bez majstrov je nemysliteľná“ a že je „jediným prostredníkom komunikácie s majstrami a šírenia ich filozofie – Spoločnosť, pokiaľ nebudem pokračovať vo svojom diele ako doposiaľ, je mŕtva.“¹¹

Alice Baileyová bola prostredníkom majstra KH (Koota Hoomiho) a tibetského majstra DK (Djwhala Khula), pričom oboch je možné považovať za démonov. Druhý menovaný napísal v rokoch 1919 – 1949 devätnásť z dvadsiatich štyroch kníh Alice Baileyovej.

Títo mahátmovia sú teda do veľkej miery zdrojom modernej teozofie. „Mahátmovia, ktorých existencia, postavenie a náuka, sa stali úplne predmetom viery.“¹² Aj keď sa teozofia stavia proti tradičným náboženským autoritám a každej všeobecnej (exoterickej) viere určenej pre široký okruh ľudí, zároveň sama hlása princíp autority a vyžaduje od svojich stúpencov slepú vieru.

Autorita učiteľov a viera v učiteľov – to je základ teozofickej viery. Ale v konečnom dôsledku sú týmito učiteľmi démoni, takže viera teozofie je vierou v démonické zjavenia. Jeden z týchto démonov, Koot Hoomi Lal Singh, o „okultných tajomstvách“ napísal: „Tieto tajomstvá neboli a nikdy nemôžu byť dané do pléna širokej verejnosti, a to až do toho vytúženého dňa, keď sa naša náboženská filozofia stane všeobecnou.“¹³

Toto démonické zjavenie sa mylí vo všetkých odpovediach na otázky ohľadom Boha, človeka a sveta. Teozofia je monizmus a vo svojom panteistickom svetonázore nemá miesto pre žiadneho osobného Boha a Stvoriteľa. „Uctievať Boha ako inteligentného ducha a zároveň súhlasiť s jeho úplnou nehmotnosťou znamená vyznávať ničotu, čisté nič.“¹⁴ Koot Hoomi tiež napísal, že „základom skaly, na ktorej stojí tajomstvo okultného sveta,¹⁵ je istota, že neexistuje „nič také ako Boh, či už osobný, alebo neosobný“.¹⁶

„Boh teozofov je len imaginárnou silou. Našou hlavnou snahou je vyslobodiť ľudstvo z tejto nočnej mory (t. j. kresťanského Boha), naučiť človeka cnosti len pre neho samotného a ísť životom s dôverou v seba, miesto spoliehania sa na teologickú barličku, ktorá bola po nespočetné veki hlavnou príčinou takmer všetkého ľudského utrpenia.“¹⁷

„Najlepší zasvätení po tisícročia preskúmavali vesmír a nikde nenašli najmenšiu stopu toho machiavelistického intrigána (t. j. kresťanského Boha), ale všade vládli tie isté nemenné a neúprosné zákony.“¹⁸

Teozofia najviac trpí fatálnym nepochopením rozdielu medzi hmotou a duchom. Nižšie uvedené príklady dokazujú, že tento omyl je ústredný a podstatný pre ich zmýšľanie.

„Duch (alebo vedomie) a hmota (...) nie sú dve nezávislé skutočnosti, ale dva aspekty Absolútna.“¹⁹

„Hmota je večná. Uvedomenie sa nemôže prejavovať inak než prostredníctvom hmoty.“²⁰

„Duch je hmota na siedmej úrovni, hmota je duch v najnižšom bode svojej cyklickej aktivity a oboje je májá.“²¹

„Teozofický monizmus je skutočne filozofický. Chápeme vesmír ako jednotu v esencii a pôvode. A aj keď hovoríme o duchu a hmote ako o dvoch póloch, zároveň dôrazne dodávame, že sú vnímané rozdielne len z ľudského pohľadu iluzórneho (májá) uvedomenia. Preto považujeme ducha a hmotu za jedno v esencii.“²²

„Okultisti uznávajú len jeden element, ktorý delia na sedem častí, zahrnujúcich: päť exoterických elementov a dva dávne ezoterické elementy. Čo sa týka zmieneného elementu, nazývajú ho rôzne, hmotou alebo duchom, a tvrdia, že hmota, rovnako ako duch, je nekonečná a nezničiteľná, a keďže v nekonečnom vesmíre nemôžu existovať dve nezničiteľné nekonečné – znamená to, že hmota a duch sú jedným. „Všetko je duch a všetko je hmota,“ prehlasujú: hmota je teda len stavom ducha a naopak.“²³

„Východní okultisti veria, že vo vesmíre existuje len jeden element: nekonečný, nestvorený a nezničiteľný – HMOTA. Tento element sa prejavuje v siedmych stavoch, štyri z nich poznáva moderná veda. (...) Duch je najvyšším stavom hmoty, hovoria, preto všetko, čo nie je hmotou ani žiadnym jej atribútom, je – NIČ.“²⁴

„V istom zmysle sú každý budhista, rovnako ako každý okultista, a dokonca väčšina vzdelaných špiritualistov, presne povedané materialistami. (...) Pokiaľ je (duch) niečím – musí

byť hmotný, inak je to len abstrakcia, nie vec. Nič, čo je schopné pôsobiť na akúkoľvek časť fyzického – objektívneho či subjektívneho – kozmu, nemôže byť iné ako hmotné. Duch (...) by nemohol mať žiadny vplyv, pokiaľ by nebol hmotný. A tí, ktorí veria v osobného Boha, musia byť to pripustiť, že ich božstvo, keď koná svoju prácu, používa materiálnu silu k dosiahnutiu fyzického efektu, alebo musia obhajovať zázraky, čo je absurdné.“²⁵

„Hmota je protipólom ducha, avšak oboje je jedno.“²⁶

„Jednou z podstatných náuk okultizmu je, že oboje (duch aj hmota) je jedno a líšia sa len vo svojich prejavoch, a len v obmedzenom vnímaní zmyslového sveta.“²⁷

„V knihe Kiu-te je duch nazývaný posledným stupňom hmoty a hmota kryštalizáciou ducha.“²⁸

„Existencia hmoty je fakt. Existencia pohybu je ďalší fakt. Ich vlastná existencia a večnosť či nezničiteľnosť je tretí fakt. A myšlienka čistého ducha ako Bytosti alebo Existencie – nech už to nazveme akokoľvek – je chiméra, obrovský nezmysel.“²⁹

Vzhľadom k tomuto materializmu nie je prekvapivé, že teozofia sa primárne zameriava na kozmos a pseudovedecký popis kozmu a jeho evolúcie. To ide ruka v ruku s veľkou úctou teozofie k vede a úplným prehliadaním filozofie. Preto, keď teozofovia celú dobu hovoria o duchu, majú v skutočnosti na mysli hmotu. Slová ako „vibrácie“, „žiarenie“, „úrovne“, „sféry“, „vzdialenosti“ a „dimenzie“ sa vzťahujú na hmotu a priestor. Nemajú nič spoločné s duchom. Preto to, čo teozofovia nazývajú spiritualitou, nemá so skutočnou spiritualitou nič spoločné. Tá spočíva vo vnútornej nezávislosti na hmote vzhľadom k bytiu a činom.

Tým, že stoja v ostrom protiklade nielen ku kresťanstvu, ale aj všeobecnej filozofii, celkom znehodnocujú všetky svoje úvahy o človeku a svete. Jediný rozpor, ako sme už uviedli vyššie – teda, že hmota a duch sú jedno -, má ničujúci dopad na celý myšlienkový systém. Z toho je možné ľahko odvodiť falošné tvrdenie, ako napríklad, že stolička, na ktorej sedíte, je neviditeľná. Démoni ale dobre vedia, čo robia. Ich „duchovný“ svet je v skutočnosti len hmotný svet, lebo ľudia si ľahšie predstavia hmotné veci, a potom sa o nich oddávajú nekonečnému fantazírovaniu.

I. časť: <http://christianitas.sk/radsej-ako-peklo-reinkarnacia-cast-i/>

II. časť: <http://christianitas.sk/dnesny-utok-proti-krestanstvu-vychodne-nabozenstva-a-okultizmus-reinkarnacia-ii-cast/>

pokračovanie v IV. časti

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/nabozenske-pozadie-teozofie-new-age-reinkarnacia-iii-cast/>